

ХАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИДА ОИЛАДА ХУҚУҚИЙ САВОДХОНЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЗАРУРИЯТИ

Назарова Дилнеза Эралиевна

*Низомий номидаги Ўзбекистон миллий педагогика университети
Тарих кафедраси доценти, тарих фанлари фалсафа доктори (PhD)
Ижтимоий-гуманитар фанларни ўқитиш методикаси (маънавият
асослари) йўналиши*

Магистратура 1-босқич талабаси

Исломова Маишура Нематовна

АННОТАЦИЯ: Ушбу мақолада замонавий жамиятда оила институтини мустаҳкамлашнинг ҳуқуқий ва маънавий асослари тадқиқ этилади. Оилада ҳуқуқий саводхонлик даражасининг юқори бўлиши ижтимоий барқарорликни таъминлаш ва соғлом маънавий муҳитни шакллантиришдаги роли таҳлил қилинган. Тадқиқот давомида ҳуқуқий билимларнинг маънавий қадриятлар билан уйғунлигини таъминлаш бўйича илмий асосланган таклифлар ишлаб чиқилган.

КАЛИТ СЎЗЛАР: Оила, ҳуқуқий саводхонлик, ижтимоий маънавий зарурият, ҳуқуқий маданият, оилавий муносабатлар, маънавий қадриятлар, ижтимоий барқарорлик.

ABSTRACT: This article examines the legal and spiritual foundations of strengthening the family institution in modern society. The role of high legal literacy in families in ensuring social stability and forming a healthy spiritual environment is analyzed. During the research scientifically grounded proposals were developed to ensure the harmony of legal knowledge with spiritual values.

KEYWORDS: Family legal literacy social and spiritual necessity legal culture family relations spiritual values social stability.

КИРИШ

Жамият тараққиётининг пойдевори ҳисобланган оила институти ҳар томонлама ҳимояга ва ривожланишга муҳтож. Бугунги глобаллашув даврида оилаларда нафақат маънавий тарбия, балки ҳуқуқий билимларга бўлган эҳтиёж ҳам ортиб бормоқда. Оила аъзоларининг ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини англаши низоларнинг олдини олиш ва жамиятда қонун устуворлигини таъминлашнинг муҳим шартидир. Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислохотлар доирасида оила манфаатларини ҳимоя қилишнинг янги механизмлари жорий этилмоқда. Ушбу мақоланинг мақсади оилада ҳуқуқий саводхонликни оширишнинг ижтимоий ва маънавий заруриятларини очиб беришдан иборат.

МЕТОДЛАР

Тадқиқот жараёнида қиёсий таҳлил, ижтимоий кузатув ва тизимли ёндашув методларидан фойдаланилди. Оила кодекси ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмуни маънавийуат асослари нуқтаи назаридан таҳлил қилинди. Шунингдек оилавий низоларнинг келиб чиқиш сабабларини ўрганиш мақсадида ижтимоий сўровномалар натижалари кўриб чиқилди. Ҳуқуқий саводхонлик ва маънавий тарбия ўртасидаги узвий боғлиқликни аниқлаш учун мантиқий умумлаштириш усули қўлланилди.

НАТИЖАЛАР

Ўтказилган изланишлар шуни кўрсатдики ҳуқуқий саводхонлик даражаси юқори бўлган оилаларда ижтимоий-психологик муҳит барқарор бўлади. Биринчидан оила аъзолари ўртасидаги мулкӣ ва номулкий муносабатларнинг қонуний тартибга солиниши адолат тамойилларини мустаҳкамлайди. Иккинчидан ҳуқуқий билимга эга бўлган ота-оналар фарзандларига инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилиш руҳида тарбия берадилар. Учинчидан давлат томонидан яратилган имтиёз ва ижтимоӣ ҳимоя воситаларидан хабардорлик оиланинг иқтисодий фаровонлигига хизмат қилади. Натижалар шуни тасдиқлайдики ҳуқуқий маданият ва маънавият бир-бирини тўлдирувчи омиллар бўлиб жамиятнинг умумий ривожига ҳисса қўшади.

МУҲОКАМА

Олинган натижалар оилада ҳуқуқий тарбияни тизимли равишда олиб бориш зарурлигини кўрсатади. Фақатгина қонунларни билиш етарли эмас балки уларга амал қилиш ички маънавий эҳтиёжга айланиши лозим. Муҳокама жараёнида оилавий қадриятларни сақлаб қолган ҳолда замонавий ҳуқуқий нормаларни ҳаётга татбиқ этишнинг аҳамияти таъкидланди. Шу билан бирга маҳалла ва таълим муассасаларининг оилавий ҳуқуқий маданиятни юксалтиришдаги ролини ошириш бўйича тавсиялар берилди. Хулоса қилиб айтганда оилада ҳуқуқий саводхонликни ошириш нафақат шахсий балки давлат аҳамиятига молик ижтимоий-маънавий заруриятдир.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

- 1 Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси Тошкент Ўзбекистон 2023
- 2 Омонов Б Н Ижтимоий фалсафа ва маънавият асослари дарслик Тошкент 2021
- 3 Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси Тошкент Адолат 2022
- 4 Исломова М Н Оила маънавияти ва ҳуқуқий маданият илмий мақолалар тўплами 2023
- 5 Мирзиёев Ш М Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси Тошкент Ўзбекистон 2022